

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата економічних наук

Апостолюк Оксани Зіновіївни

на дисертаційну роботу

Кіндзюр Ольги Семенівни

на тему: «Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України»

представлену на здобуття наукового ступеня

кандидата економічних наук

за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством

Актуальність обраної теми дисертаційної роботи

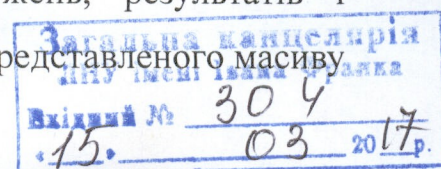
Актуальність теми дослідження обумовлена значимістю житлово-комунального господарства (ЖКГ) України як інфраструктурної сфери, в якій зосереджена значна кількість соціальних, економічних та екологічних проблем. Органам державної влади, не зважаючи на тривалий процес реформування цієї сфери, в напрямі підвищення ефективності функціонування ЖКГ, вирішити існуючі проблеми не вдається. З огляду на це, кардинального перегляду вимагають місце і роль держави у регулюванні ЖКГ, а також підходи до управління його інвестиційним розвитком, що в свою чергу, уможливить поступове розв'язання соціальних, економічних і екологічних проблем.

Очевидно, що в такій ситуації важливим завданням органів державної влади є створення умов для взаємовигідного об'єднання ресурсів держави та бізнесу (інвестиційних, фінансових, кадрових, інформаційних) на принципах партнерства для виведення ЖКГ з кризи. У зв'язку з цим, дану дисертаційну роботу слід вважати актуальною, а проведені дослідження - своєчасним.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень дисертації

Наукові положення, висновки та рекомендації, викладені в дисертації, достатньою мірою обґрунтовані, логічно витікають з детального аналізу досліджуваних економічних явищ.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечуються глибоким аналізом представленої масиви

інформації, застосуванням широкого спектру загальнонаукових (аналіз, синтез, індукція та дедукція), економіко-статистичних (фінансового аналізу), експертних методів дослідження, положень сучасних теорій державного регулювання природних монополій, економіки ЖКГ, вивченням зарубіжного досвіду державно-приватного партнерства в ЖКГ, використанням даних офіційної та відомчої статистики, звітів міжнародних фінансових організацій.

Інформаційною базою дослідження є: праці вітчизняних і зарубіжних науковців; законодавчі та нормативно-правові акти; матеріали періодичних видань; матеріали Державної служби статистики України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. Наявність і комбінація в роботі інформації з таких різних джерел дозволяє говорити про ґрунтовність результатів наукового дослідження.

У теоретичній частині роботи автором здійснено аналіз наукових підходів щодо розуміння сутності житлово-комунального господарства, класифікації його складових, деталізації його особливостей, а також доповнено і систематизовано фактори, що характеризують ЖКГ як об'єкт регулювання. Дослідження житлово-комунального господарства дозволило окреслити його як соціально-економічний комплекс специфічних господарських структур та об'єктів, що діють з метою утримання, збереження і розвитку і комунального обслуговування користувачів житлового фонду, а також установ, підприємств та організацій.

Характеристика специфіки житлово-комунального комплексу як об'єкта регулювання дозволила виділити його суттєві ознаки (с. 32, рис. 1.4), які в подальшому стали основою для розроблення відповідного механізму державного регулювання інвестиційного розвитку ЖКГ (с. 37, рис. 1.7). Значення такого напрацювання є незаперечним, оскільки уможливорює більш коректне визначення стратегічних цілей державної політики в означеній галузі та ефективніший контроль їх реалізації.

Представлена характеристика існуючого фінансового стану ЖКГ супроводжується наведеними оцінкою і порівнянням показників, виявленням ступеню їх інформативності, переваг і недоліків, можливостями використання

для всесторонньої оцінки ЖКГ (с. 67-70). На основі аналізу і узагальнення теоретичних підходів та практичних напрацювань дисертантом здійснено аналіз складових конкурентоздатності та інвестиційної привабливості підприємств ЖКГ (с. 102, табл.2.11), а також систематизацію джерел фінансування інвестицій в цю сферу (с. 104).

Заслуговує на увагу доробок автора щодо необхідності зосередження уваги на енергоефективному підході до модернізації ЖКГ та процесів його інвестування (с.133-135). Це уможливить ґрунтовний підхід до формування диверсифікованих інструментів державного стимулювання процесу інвестування та пошуку джерел його фінансування.

Слушною є позиція автора щодо необхідності оцінювання ефективності інвестиційного розвитку ЖКГ на основі впровадження комплексної системи показників діяльності підприємств житлово-комунального господарства (с.174-175). Одночасно, резонно вказано на необхідність забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки процесів підготовки, прийняття та контролю виконання управлінських рішень щодо інвестування житлово-комунального господарства, зокрема, з використанням механізму державно-приватного партнерства (с. 177-178). Запропоновані показники інвестиційної ефективності доповнені показниками бюджетної та соціальної ефективності, що дозволяє в комплексі оцінити ефективність інвестиційних проектів (с.183-185).

Дисертаційна робота має логічну та збалансовану структуру, яка дозволила автору досить повно обґрунтувати достовірність наукових положень та вирішити поставлені завдання, а також аргументувати отримані висновки і сформулювати відповідні пропозиції.

Дисертаційна робота виконана на належному методичному та методологічному рівнях. Основні результати та висновки наукової роботи є достатньо обґрунтованими і достовірними, що підтверджується застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а також опрацюванням статистичних даних і наукової монографічної літератури. Це в достатній мірі забезпечило належний рівень обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, представлених у дисертаційній роботі.

Наукова новизна одержаних результатів

Представлена до захисту дисертаційна робота має наукову цінність і новизну. Найбільш значними науковими результатами дисертаційної роботи Кіндзюр Ольги Семенівни є такі:

- удосконалено сутність поняття «житлово-комунальне господарство», що на відміну від існуючих зосереджує увагу на соціально-економічному комплексі господарських структур та об'єктів, що діють з метою утримання, збереження і розвитку житлового фонду та комунального обслуговування користувачів цього житлового фонду, а також установ, підприємств та організацій. Специфіка житлово-комунального комплексу як об'єкта регулювання полягає в інтегративності, ієрархічності та цілісності і детермінує механізм його державного регулювання;
- удосконалено механізм державного регулювання житлово-комунального господарства шляхом виділення груп цілей (фінансових, управлінських та енергозберігаючих) та блоків методів (інституційно-правових, фінансово-економічних, соціально-психологічних, екологічних), інструментів (податкового регулювання, бюджетного регулювання, стандартизації та контролю якості послуг, захисту конкуренції, регулювання тарифів, екологічного регулювання) та передумов стимулювання залучення інвестицій в галузь (вирішення питань власності, розробка системи менеджменту та системи фінансування);
- розвинено систему інвестування енергоефективності ЖКГ шляхом виділення стадій енергоефективності та диференціації джерел фінансування таких проектів;
- удосконалено наукові підходи з підвищення конкурентоздатності підприємств ЖКГ, що включають побудову конкурентних переваг на основі ринкових, ресурсних, технічних та управлінських можливостей;
- розроблено концептуальні основи інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України з обґрунтуванням мети, принципів, критеріїв, стратегічних напрямів, які базуються на врахуванні комплексу нормативно-правових, фінансово-економічних, інституційних, соціальних та екологічних

заходів, що розроблені на основі індикаторів інвестиційного розвитку і спрямовані на вирішення проблем інвестування ЖКГ;

– дістав подальшого розвитку механізм формування державно-приватного партнерства у сфері ЖКГ на основі імплементації світового досвіду з виділенням нормативних та інфраструктурних заходів;

– систему показників ефективності інвестиційних проектів у сфері ЖКГ доповнено показниками бюджетної та соціальної ефективності.

Повнота викладу основних результатів дисертаційної роботи в наукових фахових виданнях

Основні результати дослідження Кіндзюр Ольги Семенівни викладені у 17 публікаціях, де 7 – у фахових наукових виданнях (3 з них входять до міжнародних наукометричних баз), 1 публікація – у зарубіжній монографії.

Науково-практичні результати роботи також були представлені автором на 9 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

З 2 публікацій, які виконані автором у співавторстві, в дисертаційній роботі використано тільки ті наукові положення, які належать особисто дисертанту.

Наукові положення дисертаційної роботи викладені в обсязі, достатньому для повного і глибокого ознайомлення з ними. Опубліковані наукові праці відображають основний зміст дисертаційної роботи.

Теоретична цінність і практичне значення наукових результатів, можливі шляхи їх використання

Практична цінність висновків та рекомендацій автора доведена використанням результатів дисертаційної роботи для вдосконалення діяльності Департаменту Розвитку та експлуатації житлово-комунального господарства

Львівської обласної державної адміністрації (довідка №01/9-02-2614 від 16.08.2016р.), а також підпорядкованих комунальних підприємств, установ та організацій, що входять до складу Личаківської РДА (довідка №Д-16 від 06.07.2016р.).

Методичні розробки дисертанта використовуються у навчальному процесі у Львівському техніко-економічному коледжі Національного університету «Львівська політехніка» при викладанні дисциплін «Інвестування», «Аналіз господарської діяльності», «Статистика», що також підтверджено відповідною довідкою коледжу.

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації

Дисертаційна робота виконана на високому рівні. Представлений у роботі матеріал у повній мірі розкриває зміст питання регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України. Дисертаційне дослідження Кіндзюр О.С. є самостійним та завершеним, виконаним із застосуванням науково-теоретичного апарату з використанням великого обсягу інформації і відповідає встановленим вимогам.

Вищезазначені результати наукової роботи свідчать про досягнутий автором високий науковий рівень. Оцінюючи позитивно виконане дисертаційне дослідження, варто наголосити на дискусійному характері окремих його положень, які потребують додаткових досліджень та аргументацій.

1. В процесі визначення цілей та завдань державного регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України інвестиційну складову слід було б виділити окремо, а не в складі інших блоків цілей (с.54, рис.1.6).

2. При систематизації конкурентних переваг підприємств ЖКГ доцільно було б вказати, які саме складові сприятимуть, а які перешкоджатимуть притоку інвестицій у їх діяльність (с. 101-102).

3. У процесі висвітлення питань теорії і практики забезпечення розвитку державно-приватного партнерства в сфері ЖКГ слід було б більше уваги зосередити на досвіді країн-сусідів (Польщі, Прибалтики тощо) (с. 164-169).

4. Поряд із широким описом співробітництва з міжнародними фінансовими інституціями, у роботі більше слід було акцентувати увагу на пошуку вітчизняного інвестора у сферу ЖКГ (розділ 2.2.).

5. У дисертаційній роботі в структурі тарифу на послуги ЖКГ доцільно було б відобразити інвестиційну складову, а також оцінити ефективність інвестування як джерела формування фінансових ресурсів модернізації ЖКГ (с.79-80.).

6. Пропонуючи множину показників для комплексного оцінювання ЖКГ, доцільно було б визначити критерії, за якими прийматиметься рішення щодо відбору тих чи інших груп показників (с.173-174).

7. У дисертаційній роботі слід було прописати нормативні і цільові значення пропонованих показників інвестиційної ефективності участі держави в проектах державно-приватного партнерства (с.177-178).

Висловлені зауваження щодо наявності певних недоліків в дисертаційній роботі не знижують якість дисертаційної роботи та не мають суттєвого впливу на її позитивну оцінку.

Загальні висновки і оцінка дисертації щодо її відповідності чинним вимогам

Дисертація Кіндзюр Ольги Семенівни на тему «Регулювання інвестиційного розвитку житлово-комунальної сфери України» є самостійним, завершеним дослідженням, яке відзначається науковою новизною, практичною спрямованістю і достовірністю представлених висновків. Дане дослідження виконане на актуальну тему та оформлене належним чином.

У відповідності з метою й завданнями дисертаційного дослідження побудова роботи має логічну структуру і відображає внутрішню єдність дисертації. В цілому, робота написана грамотно, в ній витримано науковий стиль викладення матеріалу.

Текст автореферату дисертації є логічним і виваженим, він розкриває зміст та основні положення дисертаційного дослідження. Назва автореферату і його зміст відповідають темі дисертації. Публікації автора відображають зміст дисертаційної роботи. Зміст автореферату дисертації є ідентичним основному змісту роботи.

На підставі наведеного вище вважаю, що в цілому за своєю структурою, змістом, наповненням та оформленням дисертаційна робота і автореферат відповідають вимогам п.п. 9, 11, 12, 13, 14 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567 (зі змінами та доповненнями 19 серпня 2015 року №656 та 30 грудня 2015 року №1159), а її автор Кіндзюр Ольга Семенівна заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – економіка та управління національним господарством.

Офіційний опонент:
кандидат економічних наук,
доцент кафедри менеджменту
та публічного управління
Тернопільського національного
економічного університету

О. З. Апостолюк

*Відгуки на підписав
до спеціалізаційної роботи
15.03.2017
Врешт секретар [Signature]
I Maubay e. u!*

Підпис	<i>О. З. Апостолюк</i>
Завіряю:	<i>[Signature]</i>
Зав. загальним відділом	<i>[Signature]</i>